

Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği

görüş

GÖRÜŞ (AYLIK YAYIN) ARALIK 1974

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği

Sahibi ve Sorumlu Neşriyat Müdürü:

**Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker**

Yazı İşleri Müdürü : T. Güngör Uras

**Adres: Cumhuriyet Cad. Dörtler Ap. 18/2.
Elmadağ - İstanbul.**

Telefon: 46 24 12

**Görüş'teki yazılar KAYNAK GÖSTERİLEREK
kısmen veya tamamen yayımlanabilir.**

Basıldığı Yer: Nurtan Matbaası - İstanbul

Bu Sayıda

GÖRÜŞ'ün son üç sayısında TÜSİAD tarafından yürütölen «Büyük İmalat Sanayinde Gelişme» isimli çalışmanın bazı bölümleri özetlenmektedir. Bu sayıda çalışmanın «Kimya Sanayii» ne ait bölümü yer almaktadır. Bilindiği gibi daha önceki sayılarda «Dokuma Sanayii» ve «Gıda Sanayii» bölümleri yayınlanmıştır.

GÖRÜŞ'ün bu sayısında ayrıca aşağıdaki konularda kısa bilgilere yer verilmiştir:

- Dış ekonomik ilişkiler - (Ocak-Eylül 1974)
- İhracattaki gelişmeler
- Savunma Giderleri
- Fert Başına Milli Gelir ve Savunma Giderleri
- Kimya Sanayii
- Dünyayı bekleyen açlık
- Ödemeler Dengesi açıkları
- Petrodolarlar nerede birikiyor ?
- DAC Nedir?
- Dünyada para krizi
- Dernekten haberler

Dış Ekonomik İlişkiler

Ocak-Eylül 1974

1974 yılının ilk dokuz ayında «Dış Ekonomik İlişkiler» deki gelişmeleri ortaya koyan rakamlar yandaki sayfada verilmektedir.

Yılın Ocak-Eylül döneminde dış ekonomik ilişkilerdeki değişimleri geçmiş iki yılın aynı dönemleri ile de karşılaştırmak mümkündür.

Dış ekonomik ilişkilerde dikkati çeken en önemli gelişme dış ticaret açığının süratle büyümesidir.

Bir kıyaslamaya imkân vermek için dış ticaret açığı ile işçi gelirleri toplanacak olursa, 1974 yılında ortaya çıkan dış ticaret açığının önemi daha açık bir şekilde belirmektedir:

	(Ocak-Eylül Milyon \$)		
	1972	1973	1974
İşçi Gelirleri	+554.4	+898.4	+1.115.0
Dış Ticaret Açığı	-533.4	-564.2	-1.383.8
Fark	+ 21.0	+334.2	— 268.8

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER
(1974 OCAK-EYLÜL)

	1972 (000 \$)	1973 (000 \$)	1974 (000 \$)
A. DIŞ TİCARET:			
a. İthalât			
Toplam İthalât	1.117.421	1.460.512	2.537.661
1. Esas İthalât	3.079.167	1.421.577	2.492.809
2. Bedelsiz İthalât	38.254	38.935	44.852
b. İhracat:			
Toplam İhracat	583.961	896.253	1.153.830
1. Tarım-Hayvancılık	388.072	546.993	648.375
2. Madencilik	27.801	29.537	55.442
3. Sanayi	168.088	319.723	450.013
B. İŞÇİ HAREKETLERİ:			
1. İşçi Gelirleri	554.405	898.408	1.115.000
2. YurtdiŐına Giden İşçi Sayısı	55.045	110.125	18.764
C. DIŞ TİCARET AÇIĞI	533.460	564.259	1.383.831

İhracattaki Gelişme

1973 ve 1974 yıllarında Ocak-Eylül döneminde ihracatımızda değer olarak değişmeler yandaki sayfada verilmektedir.

Ocak-Eylül döneminde 1973 yılında 896 milyon dolar değerinde, 1974 yılında 1 milyar 153 milyon lira değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir.

Sanayi ürünleri ihracatında değer olarak artış kaydeden başlıca sektörler (Dokuma Sanayii, Deri ve Kösele İşleme Sanayii, Petrol Ürünleri Sanayii ve Demirden Başka Metaller Sanayii) dir.

(Gıda ve İçki Sanayii, Çimento Sanayii ve Elektrikli Makineler Sanayii) ürünleri ihracatı ise geçen yılın aynı dönemine göre değer olarak azalma kaydetmiştir.

OCAK-EYLÜL İHRACATI

	1973 (000\$)	1974 (000\$)
I- Tarım ve Hayvancılık Ürünleri	546.993	648.375
II- Madencilik ve Taşocakçılığı Ürünleri	29.537	55.442
III- Sanayi Ürünleri	319.723	450.095
1. Gıda-İçki Sanayii	116.428	96.499
-Zeytinyağı	39.107	14.971
-Et	7.434	9.443
-Küspeler	40.115	33.137
2. Dokuma Sanayii	70.102	121.054
3. Orman Ürünleri Sanayii	4.158	19.072
4. Deri-Kösele İşleme Sanayii	29.071	50.939
5. Kimya Sanayii	15.458	28.149
6. Petrol Ürünleri Sanayii	39.676	60.362
7. Çimento Sanayii	12.554	6.720
8. Cam-Seramik Sanayii	4.607	8.324
9. Demirden Başka Metaller Sanayii	11.030	28.528
10. Madeni Eşya-İmalât Sanayii	6.474	12.770
11. Elektrikli Makineler Sanayii	1.249	633
12. Diğer Sanayi Ürünleri	8.916	19.963
T O P L A M	896.253	1.153.830

Savunma Giderleri

NATO ülkelerinin savunma giderlerinde 1949 ile 1970 arasında izlenen gelişme ilginç özellikler göstermektedir.

1949'dan 1953'e kadar savunma kuvvetlerinin kurulması, askerî giderleri çok hızla artırmış ve bu seviye 1949'dakinin üç mislini bulmuştur. Bundan sonraki iki yıl içinde-1954 ve 1955- Kore Savaşı'nın son bulması ve milletlerarası gerginliğin bir derece azalması bu giderleri biraz azaltmış, arkasından, 1960'a kadar milletlerarası durumun gelişiminden ileri gelen bir artış eğilimi hâkim olmuştur. Bu dönemde NATO'nun Avrupa ülkelerinde savunma giderleri 1953'deki toplamdan % 18 daha yüksek olmuş, halbuki Kuzey Amerika'da, gene 1953'de varılan azamî rakamın altında kalmıştır. 1960'dan sonraki ilk yıllarda, Avrupa'da gerginliğin yeniden artması üzerine NATO'nun Avrupalı ülkelerinin gider artışı daha da önemli olmuş ve bundan sonra, özellikle fiyat ve maliyet yükselişleri nedeniyle, sürekli artış içine girmiştir. ABD'de savunma yönetimi için getirilen yeni metotlar 1962 ile 1965 arasında giderlerde oldukça istikrar sağlayabilmiştir.

SAVUNMA GİDERLERİNDE DEĞİŞMELER

ÜLKE	1949	1955	1960	1965	1970
Belçika	2.5	4.1	3.7	3.3	3.1
Kanada	2.6	7.4	5.0	3.5	2.9
Danimarka	2.1	3.6	3.1	3.2	2.8
Fransa	6.4	7.6	7.4	6.1	4.7
Almanya	—	4.8	4.6	5.0	3.8
Yunanistan	6.2	5.6	5.4	4.1	5.9
İtalya	3.9	4.1	3.7	3.7	2.8
Lüksemburg	1.0	3.6	1.1	1.5	0.9
Holanda	4.5	6.2	4.4	4.3	4.0
Norveç	2.9	4.4	3.6	4.2	3.9
Portekiz	3.9	4.7	4.5	6.7	7.3
Türkiye	6.7	5.6	5.5	5.8	4.9
İngiltere	7.0	9.2	7.3	6.7	5.9
ABD	5.7	11.0	9.7	8.1	8.4
NATO Ortalaması	5.6	9.4	8.2	6.9	6.7

Kaynak: Nato

FERT BAŞINA MİLLİ GELİR VE

SAVUNMA GİDERLERİ

Türkiye 1949'da GSMH'sinin çok yüksek bir oranını %6.7'sini Savunma Giderlerine ayırmakta idi. Buna mukabil Avrupa % 5.7 toplam NATO ülkeleri %5.6'sını harcamakta idi. 1953'de Kuzey Amerika'nın %14.5 ve Nato Avrupasının %8'e yükselmesine karşılık Türkiye'nin savunma giderleri %5.4'e inmişti. Ancak 1953 yılının tarımsal ürünündeki yüksek artış savunma giderleri/GSMH oranını sun'i olarak azaltmıştır. 1960 ile 1970 arasında Türkiye GSMH'sinin sürekli olarak Nato Avrupasından çok daha yüksek bir oranını Savunma Giderlerine ayırmıştır.

1970'DE GAYRİ SAFİ MİLLİ HASILA VE SAVUNMA
GİDERLERİ

Ü L K E	Fert başına GSMH \$	GSMH Yüzdesi olarak Savunma Gideri
Belçika	2393	3.1
Kanada	3164	2.8
Danimarka	2680	2.8
Franse	2481	4.7
Federal Almanya	2650	3.7
Yunanistan	887	5.7
İzlanda	1922	—
İtalya	1532	3.0
Lüksemburg	2714	0.9
Hollanda	2184	3.0
Norveç	2578	3.9
Portekiz	591	7.0
Türkiye	303	4.9
İngiltere	1823	5.7
ABD	4432	8.6
NATO Ortalaması	2897	6.7

Kaynak: Nato

Üstteki tabloda Türkiye'nin NATO üyesi ülkeler arasında fert başına millî geliri en düşük ülke olduğu buna karşı savunma giderleri yüksek ilk 5 ülke arasında yer aldığı görülmektedir.

Kimya Sanayii

Görüş'ün geçen sayısında Dokuma Sanayii bölümü yayınlanan Derneğimizin «Büyük İmalât Sanayiinde Gelişme» adlı çalışmasının bir diğer bölümü Kimya Sanayiine ait bilgilerin özeti aşağıda verilmektedir.

1964 yılında 1.3 milyar liraya yakın olan Kimya Sanayii üretimi 1972 yılında 7.1 milyar lirayı bulmuştur. 1964 yılında 17386 kişiye çalışma olanığı sağlayan bu kesimde 1972 yılında 32022 kişi çalışmaktaydı.

1963 fiyatlarıyla Kimya Sanayiinin Büyük İmalât Kesiminde üretim değeri-artışı 1972/1968 döneminde özel kesim için % 62.5, kamu kesimi için % 142.9 idi. İstihdamdaki artış yine aynı dönemde özel sektörde % 31, kamu kesiminde ise % 70.3 idi.

1972 yılında üretimin % 75.4'ü ve istihdamın % 71.5'i özel kesim tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çalışan kişi başına cari fiyatlarla üretim değerleri bin TL. olarak şöyledir:

	Kamu	Özel
1964	52.4	80.7
1968	88.4	125.8
1972	188.5	233.7

Kimya Sanayii**İSTİHDAM**

	Çalışanların Sayısı			% Artışlar	
	1964	1968	1972	1968/64	1972/63
Kamu	5402	5412	9218	0.2	70.3
Özel	11984	17403	22804	95.2	31.0
Toplam	17386	22815	32022	31.2	40.4

ÜRETİM
(Cari Fiyatlarla)

Kesim	Üretim Değeri (Milyon TL.)			% Artışlar	
	1964	1968	1972	1968/64	1972/63
Kamu	282.2	477.6	1.738.1	69.0	263.9
Özel	986.6	2.189.9	5.329.8	126.1	143.4
Toplam	1.250.8	2.667.6	7.067.9	113.3	165.0

ÜRETİM
(1963 Fiyatlarıyla)

Kesim	Üretim Değeri (Milyon TL.)			% Artışlar	
	1964	1968	1972	1968/64	1972/63
Kamu	282.2	445.5	1.082.3	57.9	142.9
Özel	968.6	2.042.8	3.318.7	110.9	62.5
Toplam	1.250.8	2.488.3	4.401.0	98.9	76.9

ÜRETİM VE İSTİHDAMDA KESİMLERİN PAYLARI

Kesim	İSTİHDAM (%)			ÜRETİM (%)		
	1964	1968	1972	1964	1968	1972
Kamu	31.1	23.7	28.5	29.1	21.8	24.6
Özel	58.9	76.3	71.5	70.9	78.2	75.4
Toplam	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Dünyayı Bekleyen Açlık

Bütün dünya ülkeleri şimdi «açlık» paniğine kapılmış görünmektedir. İddia edildiğine göre dünya üzerinde bugün 460 milyon insan için «açlık» ciddi sorun teşkil etmektedir ve bu miktar gün geçtikçe süratle artmaktadır. Fakat tartışmalar daha çok uzun vadeli «olasılık» lar üzerinde yoğunlaşmakta, açlık tehlikesine maruz ülkelere çok, zengin ülkeler, «telâş» içinde görünmektedirler.

Roma'da geçtiğimiz ay içinde yapılan toplantıda açlık probelemine çare bulmak için ileri sürülen tedbirlerin başlıcaları şunlardır:

1. Yeni Topraklar:

Bazı uzmanlar dünyada 6.6 milyar dönümün ekilebilecek hale getirilebileceğini öne sürmektedirler. Ancak Amazon Havzası, Batı Afrika gibi bölgelerin ekilebilir hale getirilmesi çok büyük harcamalar ve çok yüksek birim maliyetleri gerektirecektir.

2. Daha Yüksek Verimler:

Yeşil Devrim sayesinde buğday ve pirinç gibi maddelerin dünya üretimi 1960'danberi süratle artmıştır. Fakat buna rağmen üründe kaydedilen artış nüfus artışını karşılamaktan çok uzaktır.

3. Nüfus Kontrolü:

Nüfus artış hızının dünya ortalaması % 2.4'den sifıra yakın bir düzeye indirilememesi halinde

dünyanın, artan nüfusu beslemesine imkân olmadığı iddia edilmektedir. Ancak az gelişmiş ülkeler bu nevi iddiaları sanayileşmiş ülkelerin ırkçı politikalarının bir sonucu olarak nitelendirmektedir.

4. Yeni Gıda Maddeleri:

Yıllardanberi ilim adamları laboratuarlarda çeşitli türde doyurucu ve ucuz gıda maddeleri geliştirmişlerdi. Fakat insan zevkleri bu yeni gıdalara intibak edememiştir. Deniz ürünlerini büyük çapta geliştirmek ise, uluslararası işbirliği, yüksek maliyetler gerektirdiği için mümkün görülmemektedir. Öte yanda denizlerin kirlenmesi bu kaynağın her gün biraz daha daraldığını göstermektedir.

5. Daha Az Gıda Almak:

Başta ABD olmak üzere zengin ülkelerin gıda israflarını ve gıda maddeleri tüketimlerini az da olsa azaltmaları dünyaya büyük ferahlık sağlayabilir. Ancak bu nevi bir uluslararası işbirliği imkânsız denecek kadar güçtür.

6. Toprak Reformu:

Japonya, Mısır ve Meksika gibi ülkelerdeki toprak reformları tarımsal üretimi belli ölçüde etkilemiştir.

Asya'da, Afrika'da ve Latin Amerika'da toprak mülkiyetinde veya işletmenin hukukî şeklinde yapılacak değişikliklerin üretimi ve verimi büyük çapta artırabileceği iddia edilmektedir.

Fakat bütün bu tedbirler, çok zaman ve para gerektirmektedir.

Ödemeler Dengesi Açıkları ve Döviz Rezervleri

Uluslararası Para Fonu'nun verdiği bilgilere göre «Petrol İhraç Eden Ülkeler Teşkilâtı»na üye olan 13 ülke 30 Eylül 1974 itibariyle 38 milyar dolarlık döviz biriktirmiş idi. Bu rakam dünya döviz rezervlerinin % 19'unu teşkil etmektedir. Bir yıl önce bu ülkeler 13 milyar döviz rezervine, başka bir ifade ile dünya döviz rezervlerinin % 7'sine sahip bulunuyorlardı. Petrol fiyatlarındaki artışa dayalı olarak İran'ın döviz rezervleri 6 kata yükselerek 6.3 milyar dolara, Suudi Arabistan'ınkiler ise 3 kata yükselerek 11.5 milyar dolara ulaşmıştır. Suudi Arabistan, Batı Almanya, ABD ve Japonya'dan sonra en fazla dövizde sahip ülke niteliğini kazanmıştır.

Petrol fiyatlarındaki artışlar yıl sonuna kadar petrol ithal eden ülkelerin ödemeler dengelerinde büyük açıklar meydana getirecektir. Örneğin İngiltere 9.8 milyar, İtalya 8.8 milyar, Japonya 7.8 milyar, Fransa 6.2 milyar dolar açıkla karşılaşacaktır.

**DÖVİZ REZERVLERİYLE ÖDEMELER DENGESİ
AÇIĞINI FİNANSE ETME GÜCÜ**

	1974 Yılı İçin		Döviz Rezervleri Temmuz 1974 Milyar \$	Açığı Kapatmak İçin Rezervlerin Gücü	
	Tahmini Açık Milyar \$	GSMH %		Yıl	Ay
İtalya	— 8.8	6.0	5.6	0	8
Britanya	— 9.8	5.4	6.7	0	8
Danimarka	— 1.1	3.8	0.8	0	8
Yeni Zelanda	— 0.8	6.7	0.6	0	9
Finlandiya	— 0.9	4.7	0.8	0	10
Norveç	— 1.3	6.6	1.6	1	3
Fransa	— 6.2	2.2	8.3	1	4
İrlanda	— 0.7	10.0	1.0	1	5
Japonya	— 7.8	1.7	13.4	1	9
Avustralya	— 1.9	3.0	4.9	2	6
Yunanistan	— 0.4	1.9	1.0	2	6
Avusturya	— 1.0	3.7	2.9	2	11
İspanya	— 2.0	2.8	6.1	3	0
Kanada	— 1.4	1.0	6.0	4	4
İsveç	— 0.2	0.3	1.8	12	0
ABD	— 1.0	0.1	14.9	14	11
İsviçre	— 0.4	1.0	7.6	19	6
Belçika	— 0.1	0.2	4.9	44	4
Toplam ve Ortalama	—45.8		88.9	1	11
Hollanda	+ 0.8	1.3	5.6	—	—
Almanya	+ 7.0	0.8	33.9	—	—
TÜRKİYE	— 0.1	0.5	2.0	1	3

«Petrodolar»lar Nerede Birikiyor?

Petrol ihraç eden Arap ülkeleri petrolden gelen servetlerini bankalara yatırımağa başladılar. Arap ülkeleri halen bazı Japon bankaları da dahil olmak üzere 50 banka ile iş yapmaktadır. Bazı büyük bankalar petro-mevduatı kabul etmemekte, veya bunlara % 2-3 dolayında düşük faiz ödemektedirler. Temel sorun bazı muhafazakâr Arap ülkelerinin paralarını çok kısa vadeli yatırıma eğilimleridir. Bu nedenle bankalar petro-mevduatı uzun vadeli işlerde kullanamamaktadır.

Suudî Arabistan büyük çapta Amerikan hazine bonoları satın almıştır. İran ise İngiltere'nin millileştirilmiş sanayi kuruluşlarına 1.2 milyar dolar kredi vermiştir. Bu tür krediler Batı ül-

keleri üzerindeki baskıyı azaltabilir, fakat uzun dönemde bu ülkeler petrol ithalâtlarını azaltmaya mecbur olacaklardır.

Petrol üreticilerinin fiyatları indirme olanağı çok zayıftır, yapılsa bile çok sınırlı (% 10 civarında) olacaktır.

Önümüzdeki aylarda tüketicilerden üreticilere petrol dövizleri akmaya devam edecektir.

Petrol bunalımının az gelişmiş ülkeler üzerinde dolaysız olarak, gıda maddeleri ve gübre fiyatlarının yükselmesi şeklindeki olumsuz etkileri yanında dolaylı olarak sanayileşmiş ülkelerin gelişmelerinde bir duraklama sonucu bazı ham maddelerin dünya fiyatlarında bir düşme beklenmektedir.

İktisadî durgunluk az gelişmiş ülkelerin turizm gelirlerinde ve kendi işçilerinin anavatana gönderdikleri dövizlerde bir azalmaya sebep olacaktır. Türkiye'nin de dahil olduğu bu gruba Avrupa'nın yakınlığından yararlanan Yunanistan, İspanya, Yugoslavya, Tunus ve Cezayir gibi Akdeniz ülkelerine ilâveten ABD'nin yakınlığından yararlanan Meksika da dahildir.

1973'de Yugoslavya ve Türkiye işçi dövizlerinden, Meksika turizmden birer milyar dolar gelir sağlamışlardır.

Birçok bakımlardan 1974 dünyası 1930'lara çok benzemektedir.

Dünyayı İkinci Dünya Savaşına götüren hatalar işlenmeden bu güç devrenin atlatılması Uluslararası teşkilâtların ve ülkelerin önümüzdeki aylarda en büyük sorumluluğu olacaktır.

DAC (Development Assistance Group) Nedir?

DAC 1960 yılında onbir Avrupa ülkesi ile ABD, Kanada ve Japonya tarafından teşkil olunan bir kalkınma yardımı grubudur. 1961 yılından bu yana OECD Sekreteryası DAC'ın idarî işlerini yürütmektedir. DAC'ın halen 18 üyesi vardır. Bunlar ABD, Almanya, Avustralya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kanada, Norveç, Portekiz, Yeni Zelanda ve Avrupa Topluluğu Komisyonudur.

DAC fiili olarak yardım veren bir müessese değildir, bir kalkınma fonuna sahip değildir. Esas amacı kalkınma yardımlarında ortak bir gayret yönünde çalışmalarda bulunmak ve üye hükümetlerin kaynak akımlarının hacmi, şartları ve coğrafi dağılımları hakkındaki politikalarını etkilemektir. DAC üye ülkelerin yardım politikaları hakkında yıllık bir değerlendirmeye ilâveten yardımların kantitatif ve kalitatif standartlarını tespit etmeye, yardım verenler arasında daha iyi bir işbirliği sağlamaya ve Üçüncü Dünyaya verilen kaynakların etkinliğini artırma yollarını araştırmaya çalışır.

1973 yılında DAC üyesi ülkelerin kamu ve özel kaynaklarından sağlanan toplam kalkınma yardımları 24.4 milyar dolardır. Bu miktar DAC üyelerinin toplam Gayri Safi Millî Hasıllarının % 0,79'u dolayındadır.

Bugüne kadar DAC üyelerince sağlanan toplam yardımın yardımı alan ülke nüfusuna bölünmesi halinde kişi başına yaklaşık 4.7 dolar düşmektedir.

DAC ÜYESİ ÜLKELERDEN AZ GELİŞMİŞ ÜLKELERE KAYNAK AKIMI 1973

	Net Ödemeler (Milyon \$)		GSMH'nın Yüzdesi Olarak	
	Resmî Kalkınma Yardımı	Toplam Akımlar	Resmî Kalkınma Yardımı	Toplam Akımlar
Avustralya	285.9	354.1	0.44	0.55
Avusturya	40.1	144.4	0.14	0.52
Belçika	234.7	506.8	0.51	1.10
Kanada	514.9	1.104.6	0.43	0.93
Danimarka	130.4	195.0	0.47	0.70
Fransa	1.488.4	2.800.1	0.58	1.10
Almanya	1.102.0	1.790.0	0.32	0.52
İtalya	192.0	645.0	0.14	0.46
Japonya	1.011.0	5.844.2	0.25	1.42
Hollanda	322.1	612.1	0.54	1.03
Yeni Zelanda	26.5	38.5	0.24	0.35
Norveç	86.6	94.7	0.46	0.50
Portekiz	61.6	236.5	0.59	2.25
İsveç	275.3	359.5	0.56	0.73
İsviçre	65.3	299.1	0.16	0.72
İngiltere	603.1	1.058.2	0.35	0.61
ABD	2.968.0	8.346.0	0.23	0.64
T o p l a m	9.407.9	24.428.8	0.30	0.79

DÜNYADA PARA KRİZİ NEDENLERİ : **ÇÖZÜM İÇİN ÖNERİLER :**

«The Conference Board» tarafından Eylül ayı başında Londra'da düzenlenen «Uluslararası Mali Sorunlar» konulu toplantıda Union Bank of Switzerland İdare Meclisi Başkanı Dr. A. Schaefer tarafından yapılan konuşmanın özeti aşağıda verilmektedir.

Sanayileşmiş ülkeler ekonomik bunalımlarını azaltıcı tedbirler almaya çalışırken finansman sorunu, para sistemlerindeki aksaklık ve dünya ekonomisini olumsuz etkileyecek şekilde büyümektedir. Ülkelerin karşılaştıkları fon kıtlığının nedenleri parasal ve finansman bunalımını önlemek için alınması gerekli tedbirler:

Fon Yetersizliğinin Nedenleri?

1 — Enflasyon :

Enflasyon, sermaye, talebini arttırırken tasarrufları etkileyerek, tasarrufların oluşturduğu sermaye birikimini azaltmaktadır. Sanayileşmiş ülkelerde fonların büyük bir bölümü, enflasyon faturasının ödenmesine harcanmaktadır.

2 — Devletin Artan Sermaye İhtiyacı :

Daha iyi yaşama düzeyine erişmek, refahın yaygınlaştırılması amacıyla devletin yaptığı harcamalar artmakta, bütçe açıkları büyümektedir. Bu nedenle finansman kaynağı olarak devlet yeni vergiler getirmekte,

kamu ve özel kesim sermaye piyasasından daha fazla pay alma yarışına girmektedir.

3 — Ekonominin Artan Sermaye İhtiyacı :

Artan maliyetler, azalan gelirler, sadece ekonominin maliyetini ve sermaye ihtiyacını artırmamakta, birçok ülkede kıt fon kaynaklarını zorlayarak olumsuz etkiler yaratmaktadır.

4 — Servetlere Hücum :

Derinleşen, artan, ekonomik ve sosyal belirsizlikler, dengesizlikler, gayrimenkul ve kıymetli madenler gibi servetlere hücumu hızlandırmaktadır.

5 — Uzun Dönemde Yatırım İsteksizliği :

Genel güvensizlik, faiz sistemlerinin aksaklığı ve kambiyo kurlarının getirdiği ağır risk, ulusal ve uluslararası piyasalarda uzun dönemli sermaye yatırımlarını, kısa ve orta vadeli yatırımlar tercihine dönüştürmektedir.

6 — Sanayileşmiş Ülkelerin Ödemeler Dengesindeki Büyük Açıklar :

Petrol ve çeşitli ham maddelerdeki yüksek fiyat artışları uluslararası sermaye (döviz) akımını tersine çevirmiştir. Petrol ve çeşitli ham madde fiyatlarının getirdiği ödemeler dengelerindeki açıklara bağlı olarak sanayileşmiş ülkelere petrol ve diğer ham madde üreten ülkelere çok büyük miktarlarda döviz akımı başlamıştır ve bu devam edecektir.

Çözüm İçin Öneriler :

- 1 — Enflasyon oranı düşürülmelidir.
İşsizlik oranını artırmamak şartıyla dış ticaret hacminde ve harcamalarda rasyo- nel tahditler, kayıtlar getirilmelidir.
- 2 — Enflasyon baskısı sınırlandırılmalıdır.
Yüksek ücretler, aşırı sosyal haklar, kısa dönem çalışma ve benzeri tedbirlerle eko- nomiye yüklenen aşırı talebe son veril- meli. Öncelikle ekonomiden bir pay ala- bilmek için ekonomiye bir şey vermenin gerektiği halka anlatılmalıdır.
- 3 — Enerji tasarrufu sağlayıcı plân ve prog- ramlar geliştirilmelidir.
- 4 — Petrol ve diğer sanayi ham maddelerde- ki yüksek fiyat artışlarının döviz harcamaları üzerindeki olumsuz etkisi Uluslararası Para Fonu (IMF) kanalıyla kısa ve orta vadeli kredilerle finanse edilmeli, ham madde üreticisi ülkelerde yoğunla- şan dolar akımı harekete geçirilmelidir.
- 5 — Devlet cari harcamalarını azaltıcı tedbir- ler alınmalıdır.
- 6 — Sınırlayıcı sabit kambiyo kuru sistemine dönülmesinde yarar vardır.
Bu tip bir uygulama için gerekli olan ön koşullar
 - a) Güçlü demokratik hükümetler,
 - b) Ulusal ekonomik politika ile dünya ekonomisi arasında uyumun sağlanma- sı,
 - c) Ekonominin yapısına uygun dengeli talep ve paralarda konvertibilitenin korunmasıdır.